

Samenvatting

Sprockler onderzoek naar lessen uit twee edities Nd Duurzaamheidschallenge

December 2020

Hoe verder met het versnellen van de verduurzaming van bouw- en infraprojecten?

Introductie

Na twee edities van de Nd Duurzaamheidschallenge, in 2019 en 2020, onderzochten we met behulp van het onderzoeksinstrument Sprockler, welke lessen we uit de ervaringen van de deelnemers konden optekenen. Via een online vragenlijst vroegen we de alumni van de eerste twee edities van deze challenge naar hun ervaringen, inzichten en aanbevelingen. Dat heeft geresulteerd in een [online visueel interactief rapport](#). Dit rapport dient als een inspiratiebron voor mensen die aan duurzaamheidsopgaven werken en hun managers. Het biedt een kijkje in hoe de deelnemers de Nd Duurzaamheidschallenge hebben beleefd en wat het ze heeft opgeleverd. In het rapport zijn patronen te zien van factoren die bijdragen aan het realiseren van de ambitie om verduurzaming in projecten te versnellen. Dit rapport biedt tevens aanknopingspunten voor vervolginiciatieven voor het verder uitbouwen van de verduurzamingsbeweging binnen het netwerk van Neerlands diep.

De Nd Duurzaamheidschallenge is als ontwikkelprogramma opgezet naar aanleiding van het [Manifest](#) tot versnelling verduurzaming bouw- en infraprojecten (2018). In dit manifest roept een aantal projectmanagers uit het netwerk van Neerlands diep op om de verduurzaming van projecten te versnellen door te verbinden. De opstellers van dit manifest willen een brede beweging creëren van collega's die zich bewust zijn van de noodzaak om de verduurzaming van projecten te versnellen en daar ook concrete initiatieven in te nemen.

De Sprockler methode

Het onderzoekstraject bestond uit een aantal stappen. Eerst hebben we samen met een aantal alumni de vragenlijst ontworpen en getest. Vervolgens hebben alumni de vragenlijsten in een online bijeenkomst voor elkaar ingevuld door elkaar te bevragen. Ook was het mogelijk om de vragenlijst individueel online in te vullen. In een online sense making bijeenkomst hebben we met de deelnemende alumni de uitkomsten van de peiling besproken en verklaard om tot een aantal bevindingen te komen.

Bevindingen

In de ervaringsverhalen en inzichten van alumni lezen we dat werken aan de versnelling van verduurzaming in bouw- en infraprojecten niet zozeer een technisch inhoudelijke opgave is, maar meer een organisatorische opgave. De crux van het versnellen is om het hogere management te betrekken en mee te krijgen.

De plaatjes in het rapport vertellen ons dat de Nd Duurzaamheidschallenge heeft gezorgd voor meer zichtbaarheid van verduurzaming in de organisatie en dat het is gelukt om veel in beweging te krijgen op het gebied van verduurzaming. Daar staat tegenover dat de mate waarin de eigen organisaties als succesvol worden beoordeeld in het verwezenlijken van hun duurzaamheidsambities een verdeeld beeld oplevert. Dit succes lijkt nog erg afhankelijk van bevlogen mensen binnen de projecten en minder van de gecreëerde condities vanuit het (hogere) management.

Deelnemers geven aan dat hun doelen voor meedoen aan de Nd Duurzaamheidschallenge grotendeels behaald zijn. De meest genoemde doelen zijn: te leren van anderen met vergelijkbare verduurzamingsopgaven; methodieken, tools, andere benaderingen te leren; inspiratie op te doen om een (eerste) stap voor verduurzaming te kunnen nemen; een podium, springplank en/of meer zichtbaarheid te creëren.

Quotes van deelnemers over wat de Nd Duurzaamheidschallenge hen heeft opgeleverd:

"Het moment dat het meest is bijgebleven is het bouwen van het prototype. Op dat moment kwamen nieuwe ideeën op en werden ze met elkaar verbonden. Het werkte goed om het teamgevoel te krijgen. Er ontstond een gedeelde ambitie. En het gedeelde gevoel dat het project samen met partners moest gebeuren."

"De beweging moest echt hoog in de directie ontstaan om regels/eisen bijgesteld te krijgen. Het is mede door de Nd Duurzaamheidschallenge ook gelukt om beweging in het hoger management in beweging te krijgen. (...) Hierdoor is een sneeuwbaaleffect ontstaan in inzicht waar je moet zijn om verduurzaming in gang te kunnen zetten."

"Je moet dus op zoek gaan naar interne belemmeringen door met mensen in gesprek te gaan, liever in bila's dan in grote vergaderingen. Dan kun je direct dingen benoemen en bevragen. (...) Ik gebruik vaak de waarderende interview methode. Zo kom je in een positief gesprek, vrij van formele beperkingen."

"Hier hebben wij tools gekregen om in te kunnen zetten binnen onze organisatie. Bijvoorbeeld op zoek gegaan naar shared ambition. Door het gewoon te gaan doen, merken we dat mensen opveren en meedoen. Onder andere onze directeur die wat deurtjes heeft geopend."

"Doorbraak moment: implementatie doelstelling RWS vertalen naar concrete maatregelen. Van klanteis 'pas duurzaamheid toe' naar 'dat gaan we zo doen' (opstellen van contracteisen). Dat lukte doordat mensen/partijen bij het contractteam betrokken werden en het thema duurzaamheid structureel op de agenda werd gezet."

"Ondanks veel onzekerheden, veel vragen, veel twijfel toch tot de overtuiging gekomen: we gaan een stakeholdersessie organiseren, we gaan het doen. Het was een constructieve online stakeholdersessie midden in corona en we zijn erg blij met de opbrengsten/resultaten. De Duurzaamheidschallenge was daarbij duidelijk de doorbraak: je kunt er heel veel over praten, maar de kunst is vooral ook door het te doen! Letterlijk in het diepe springen, je kwetsbaar durven opstellen en samen met je stakeholders op zoek gaan naar gemeenschappelijke ambities op het gebied van duurzaamheid."

Bijna 95% van de respondenten beveelt deelname aan de Nd Duurzaamheidschallenge aan. Zij geven hierbij onder meer de volgende argumenten:

"Energie-gevende en fijne tools om echt de next step te kunnen maken."

"In contact komen met andere netwerken en andere ideeën, bekend maken van de aanvullende tools, bewust maken van de kracht een tool, andere omgeving buiten je eigen organisatie, het werkt inspirerend."

"Het geeft een nieuw, verfrissend beeld bij waar je mee bezig bent. Dat je op afstand kijkt naar wat is mijn vraag, wat wil ik bereiken, wat heb ik ervoor nodig? Je krijgt nieuwe ideeën, tools aangereikt. Dat helpt bij de totstandkoming ervan."

"Leren van collega's uit andere organisaties en je kennis en ervaringen uitwisselen. Je wordt gedwongen om meer tijd te besteden aan het verwezenlijken van je doelen. Met hulp vanuit de challenge kun je op zoek gaan naar hoe je de belemmeringen kunt achterhalen en overwinnen, zodat je je ambities kunt verwezenlijken."

Aanbevelingen voor de toekomst

Doorgaan met de challenge! Bied de challenge ieder jaar aan, ook al zouden er maar 5 teams meedoen. Het houdt het vuurtje brandend. Het is een mooie aanjager. Zorg dat het ook in de andere programma's van Neerlands diep voldoende aandacht krijgt.

Blijf de enthousiaste alumni stimuleren en faciliteren in het uitwisselen van hun ervaringen en het breder uitdragen van hun succesverhalen en teleurstellingen. Onderzoek ook of meer kruisbestuiving mogelijk is met andere duurzaamheidsinitiatieven binnen de sector.

In een volgende Nd Duurzaamheidschallenge ook het hogere management betrekken. Meerdere managementlagen bij elkaar in een challenge zal bijdragen aan het dichten van een kloof tussen beleidmakers en projectteams. Zonder de betrokkenheid van het hogere management blijft het wat te vrijblijvend. We hebben de dekking van boven echt nodig!

